

УДК 338.48

Михайлюк К.В.
студент гр. МТЕ-132м
Національний університет «Запорізька політехніка»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Впровадження цифрових технологій в усі сфери діяльності призводить до глибоких трансформацій бізнес-процесів і, як наслідок, до змін в системах управління туризмом на всіх рівнях. Щорічно швейцарський Міжнародний інститут управління та розвитку в Лозанні (International Institute for Management Development, IMD) складає Світовий рейтинг цифрової конкурентоспроможності (World Digital Competitiveness Ranking) для 63 країн світу на основі аналізу 50 показників, які враховують рівень готовності країн до цифрової трансформації, стан регуляторної політики, інвестиції в науково-дослідні розробки, освіту, потенціал цифрових технологій, капіталізацію ІТ галузі. Очолюють рейтинг у 2022 році Данія, США, Швеція, Сінгапур та Швейцарія [1].

За прогнозом IDC прямі інвестиції в цифрову трансформацію у 2023 році зростуть на 15,5% (CAGR) [2]. The Boston Consulting Group (BCG) прогнозує, що цифрова економіка в світі до 2035 р. за обсягом зростання випередить виробничий сектор. Фахівці BCG зазначають, що на рівні цифрової економіки різні сектори можуть зіткнутися з «біонічним майбутнім», де нова логіка конкуренції та економічно-цифрових переваг забезпечує успіх. «У цьому сценарії підприємства змагатимуться за «темپ навчання» замість економії на масштабі. Ітераційні вдосконалення моделей і алгоритмів штучного інтелекту, а також розширені когнітивні можливості машин, поєднані з гнучкістю, адаптивністю та всебічним людським досвідом, можуть призвести до «надлюдських підприємств», які дають конкурентну перевагу» [3].

Найбільш актуальними питаннями цифровізації економіки як передумови розвитку туризму є дослідження нових форм і методів організації підприємств

туристичної індустрії в умовах цифрової економіки, модифікація ризиків підприємницької діяльності в туризмі з урахуванням цифровізації, вплив цифровізації бізнес-процесів на діяльність підприємств індустрії туризму. Цифровізація економіки призводить до появи нових типів підприємств туріндустрії, в тому числі віртуальних компаній, просторово розподілених мережових структур та ін. Необхідно не тільки розробляти організації нового типу, а й передбачити створення організаційних екосистем і мереж. Центральну роль в організації цифрового туристського бізнесу буде грати адаптивність, оскільки компанії конкурують в тому, щоб якомога раніше замінити структурну ієрархію мережею команд, що володіють необхідними повноваженнями.

Принципово новими технологіями, які з'явилися в останні роки та знайшли застосування у інфраструктурі туризму на сьогодні є: використання мобільного Інтернету і мобільних додатків; технології штучного інтелекту; роботизація; технології великих даних (Big Data); технології блокчейн (Blockchain); використання Інтернету речей (Internet of Things IoT); технології віртуальної і доповненої реальності; хмарні технології тощо.

У даний час переважаюча більшість туристів є активними користувачами мобільних пристроїв і мобільного Інтернету, різного роду мобільних додатків. Саме тому в останнє десятиліття сталися серйозні зрушення у туристичній галузі. Повсюдне проникнення мобільного зв'язку і мобільного Інтернету, поширення смартфонів та соціальних мереж відкрило нові можливості для туристичної індустрії і дозволило туристичним фірмам швидко реагувати на потреби, побажання і проблеми клієнтів.

Особливого значення набуває впровадження інноваційних технологій, які кардинально змінюють бізнес-процеси в сфері туризму. До таких нових напрямків цифрового розвитку туризму відносяться технології блокчейн, що реалізують розподілену базу даних, у якій пристрої зберігання даних не підключені до загального сервера. У найближчій перспективі технології блокчейн використовуватимуть онлайн тревел-агентства, метапоіскові системи, GDS, авіакомпанії, що призведе до кардинальної зміни бізнес-процесів в сфері

туризму [4].

Використання інформаційних технологій підвищує безпеку і якість туристичних послуг, так як організація, управління і контроль за авіап перевезеннями реалізуються за допомогою електронних систем, що допомагають спланувати маршрут і розклад, здійснювати контроль і аналіз проходження польотів, управляти персоналом.

У готельних комплексах високий рівень обслуговування неможливо забезпечити без застосування інформаційно-комунікаційних технологій, які реалізують електронне резервування, електронні ключі і інші технології, що сприяють поліпшенню якості обслуговування і одночасно дозволяють оптимізувати чисельність персоналу.

Мережеві інформаційні технології є актуальне і перспективний напрям розвитку інформаційного супроводу. Вони забезпечують обмін інформацією між окремими користувачами інформаційнообчислювальних систем, можливість спільного використання розподілених інформаційних ресурсів, отримання довідкової, документальної та іншої інформації з різного роду спеціалізованих інформаційних фондів [4].

Таким чином сучасний туризм зазнав дуже серйозних змін, зумовлених розвитком і впровадженням нових інформаційних систем і технологій в туристичну сферу. Успішне функціонування будь-якої компанії на ринку туристського бізнесу практично немислимо без використання сучасних інформаційних технологій. Специфіка формування і реалізації туристичного продукту вимагає таких інформаційних систем, які в найкоротші терміни надавали б відомості про доступність транспортних засобів, можливості розміщення туристів, передбачали швидке резервування і бронювання місць, оформлення квитків, рахунків, забезпечення розрахункової і довідковою інформацією та ін. Крім того, інформаційні технології є необхідним атрибутом гарантії якості наданих туристу послуг, так як кінцеві користувачі пред'являють досить високі вимоги до інформаційного супроводу одержуваної послуги, зокрема, постійний і надійний вихід в Інтернет, наявність різноманітних

мобільних додатків по туризму і т.д. Це можна досягти за умови широкого використання в туризмі сучасних комп'ютерних технологій обробки і передачі інформації.

Література:

1. IMD World Digital Competitiveness Ranking 2022.
<https://static.poder360.com.br/2022/09/Digital-Ranking-IMD-2022.pdf> (дата звернення: 19.10.2023 р.).
2. ТОП-10 глобальних прогнозів IDC в сфері цифрової трансформації.
URL: <https://metinvest.digital/ua/page/top-10-globalnyh-prognozov-idc-v-sfere-cifrovoj-transformacii?culture> (дата звернення: 19.10.2023 р.).
3. Digital economy offers ‘unprecedented opportunities’ for wealth creation.
URL: <https://www.consultancy-me.com/news/6274/digital-economy-offers-unprecedented-opportunities-for-wealth-creation> (дата звернення: 19.10.2023 р.).
4. Садова Н.В. Вплив цифровізації на розвиток туристичної індустрії.
Ефективна економіка. 2019. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7267> (дата звернення: 27.10.2023).
DOI: 10.32702/2307-2105-2019.9.43